

ADALET BAKANLIĞINA

Konu : İlgideki görüş yazısından kaynaklı sorunların ortadan kaldırılması için işlem yapılması yönündeki talebimizdir.

İlgi : Adalet Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğünün 20.01.2015 Tarih ve 1898/4866 Sayılı Hafif Suçlara İlişkin Taleplerin ABD Adli Makamlarınca Yerine Getirilmemesi Konulu Görüş Yazısı (Sureti Ektedir)

Başvuran : Av. Cüneyd Altıparmak

TCKN : 50725727904

UETS : 16274-72940-27276

(I). AÇIKLAMALAR

1.Görüş Yazısının İçeriği ve Dayanak Haline Gelmesi

Uygulamada, özellikle sosyal medya üzerinden işlenen hakaret suçları, tehdit ve benzeri suçlarda Savcılıkların genel eğilimi bu konuda araştırma yapılmasının sonuç doğurmayacağı yönündedir. Bu yaklaşıma dayanak olarak da yukarıda İLGi kısmında belirttiğimiz Görüş Yazısı gösterilmektedir. Bu konuda birçok takipsizlik kararının temelinde bu meyandaki “kalıp” ifadeler rastlamaktayız.

Hâkim Övünç ÖZKAN imzalı Anılan Görüş'te şu hususlara yer verilmiştir:

Hafif Suçlara İlişkin Taleplerin ABD Adli Makamlarınca Yerine Getirilmemesi

Amerika Birleşik Devletleri hukuk sisteminde ve uygulamasında ‘önemli suç’ / ‘hafif suç’ (low priority crime)’ ayrımı bulunmaktadır. ABD soruşturma makamları kendi topraklarında işlenen hafif suçları (basit tehdit, basit hırsızlık vb.) ya hiç soruşturmamakta ya da bunlardan bazılarını pazarlık yöntemiyle (plea bargain) sonuca bağlamaktadır. Aynı şekilde diğer devletlerden gelen ceza istinabe taleplerini de kategorize ederek hafif suçlarla ilgili talepleri yerine getirmemektedirler. Buna gerekçe olarak da; ihlal edilen norm nedeniyle meydana gelen zararın büyük olmaması dikkate alınarak söz konusu suçun soruşturulması veya buna ilişkin talebin yerine getirilmesi için kaynak ayrılmasının rasyonel olmamasını göstermektedirler.

Türk mevzuatında ise önemli/önemsiz suç ayrımı veya buna ilişkin bir tanım yer almadığından ABD makamlarınca hangi tür suçlara ilişkin taleplerin hafif hangilerinin ağır sayılabileceği konusunda aşağıdaki örneklerden yararlanılabilir. Bu örnekler ABD Adalet Bakanlığından gelen cevaplar baz alınarak hazırlanmıştır.

Denilmekte ve ABD makamları açısından önemli sayılabilecek suçlara örnekler olarak aşağıdaki ifadeler yer verilmektedir:

- Bir devlet kuruluşunun veya bir ticari işletmenin kullandığı bilişim sistemine siber saldırı düzenleyerek sistemin kısmen veya tamamen kullanılamaz hale getirilmesi (serious hacking crime),
- Bir hastanenin bilişim sisteminin güvenlik duvarı aşılarak hastalara ait bilgilerin ele geçirilmesi ve bu bilgilerin yayınlanacağı tehdidiyle hastane yönetimine şantaj yapılması,
- İnternet üzerinden uyuşturucu satışı yapılması veya kullanmaya teşvik edilmesi,
- İnternet kullanılarak para karşılığında fuhuş için kişi temini,
- Bir suç örgütünün internetteki yasadışı faaliyetlerinin takibi suçları

Zikredilmekte ve bunların dışında kalanlara ise “**HAFİF SUÇLAR**” sıfatı verildiği belirtilerek; ABD makamları açısından hafif sayılabilecek suçlar için örnekler ise şöyle belirtilmektedir:

- Başkasına ait facebook hesabının şifresi kırılarak hesabın ele geçirilmesi, akabinde hesabın duvarına çeşitli yazılar yazılması, çeşitli fotoğraflar eklenmesi,
- Başkasına ait bir e-mail hesabı veya sosyal paylaşım hesabı kullanılarak o kişinin arkada çevresinden borç para kontör vb. istenmesi,
- Başkasının banka hesap veya kredi kartı bilgileri ele geçirilerek internet üzerinden harcama yapılması, (Bu tür suçlarda çoğunlukla banka mağdurun zararını karşıladığı için hafif suç kategorisine alınmıştır.)
- İnternet ortamında işlenen basit tehdit suçu.
- Basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek şekilde yaralama, (Örn. eşine tokat atan şüphelinin savunmasının alınması yönündeki yerine getirilmemiştir)
- Değeri az olan eşyanın çalınması, (Örn. şisme botu çalan sanığın savunmasının alınması yönündeki talebimiz yerine getirilmemiştir)
- Hakkı olmayan yere tecavüz (TCK 154) (Örn. Köy ortak alanına inşaat yapan şüphelinin savunmasının alınması yönündeki talebimiz yerine getirilmemiştir.)

Buna ek olarak yazıda; **“Ancak yukarıda belirtilen suçlar çok ciddi zararlara neden olmuşsa (örn. reşit olmayan bir mağdurun müstehcen resimlerinin facebookta onun adına açılan hesapta yayınlanması nedeniyle küçüğün intihara teşebbüs etmesi vb.) adli yardımlaşma talebinde bulunulması düşünülebilir. Yukarıda belirtilen nedenlerle söz konusu talebin ABD makamlarınca yerine getirilmesi söz konusu olmadığından talebiniz bila ikmal iade edilmiştir”** ifadelerine yer verilmiştir.

2. Sosyal Medya Şirketlerinin Faaliyetleri ve Mahiyeti

İnternet sonu bilinmeyen bir evren. Yani internet üzerinden iletişim sağladığımız bu çağda sorumluları bir tasnife tabi tutuyoruz. Dünya bu konuda neredeyse ortak kavramları konuşuyor. Ve hukuk sistemleri internet ortamında oluşan suç ve haksız fiilleri sorumluluk sistemine göre belirliyor. Bunlar hepimizin duyduğu kavramlar: “İçerik sağlayıcı”, “yer sağlayıcı”, “erişim sağlayıcı” ve “hizmet sağlayıcı” ve “sosyal ağ sağlayıcı”. Bunların tamamının tanımına **5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda** (İYK) yer verilmiştir.

İnternetteki hizmetleri sunan veya yayımlanan içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişilere ise “**yer sağlayıcı**” denir. **İçerik sağlayıcı** ise bir web sitesi olabileceği gibi bir kullanıcı da olabilir. Örneğin sabah.com.tr bir gazetenin web sitesidir, buradaki tüm içerik Sabah Gazetesine aittir. Yer sağlayıcı, yer sağladığı içeriği kontrol etmek veya hukuka aykırı bir faaliyetin söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir. İnternet yasasına göre (İYK m.4), içerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur. Bu bir haber, bir makale, bir fotoğraf olabilir. Türü önemli değildir. Bir görüntü, bir şekil veya üzerinde montaj veya içeriği değiştirilmiş fotoğraf da olsa durum aynıdır. İçerik sağlayan başkasına ait içerikten dolayı sorumlu tutulamaz. Bir haberin içeriği suç teşkil ediyorsa, haber mahiyeti taşııyorsa veya içerik bizzatihi suç ise bunu paylaşan da içerik sağlayıcı gibi sorumludur. Buraya kadar her şey makul görünüyor olabilir. Ancak durum, sosyal medya konu olunca değişiyor. Çünkü sosyal medyada kullanıcı ile içerik sağlayıcı aynı kişi. Yani tweet’i atan, Facebook’ta fotoğraf paylaşan, kanalına video yükleyen, Instagram’da “post” yapan kullanıcı birer

içerik sağlayıcı. Bunlara yorum yapanlar da ha keza aynı durumda. Bu durumda “kontrol” edilmesi gereken alanın ne kadar geniş ve baş edilmesi güç bir derinlik sağladığı çok açık.

Sosyal medya, bir “ağ”. Sosyal medyada, tüm bu imkanları sunan sistemlerin, platformların, sitelerin bir şirket çatısı altında yer aldığını görebiliriz. “Sosyal ağ sağlayıcı” kavramı İYK’ya 2020 yılında girdi. Buna göre, (m.2/s) sosyal etkileşim amacıyla kullanıcıların internet ortamında metin, görüntü, ses, konum gibi içerikleri oluşturmalarına, görüntülemelerine veya paylaşmalarına imkân sağlayan gerçek veya tüzel kişiler sosyal ağ sağlayıcı olarak kabul ediliyor. Bu kimselerin yapılan 2022 yılı değişiklikleri ile birtakım zorunlulukları oldu. Buna göre Türkiye’den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılar adli veya idari makamlarca gönderilecek tebligat, bildirim veya taleplerin gereğinin yerine getirilmesi ve kişiler tarafından bu Kanun kapsamında yapılacak başvuruların cevaplandırılması ve diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesini temin için yetkili en az bir kişiyi Türkiye’de temsilci olarak belirler ve bu kişinin iletişim bilgilerine kolayca görülebilecek ve doğrudan erişilebilecek şekilde internet sitesinde yer verecek ve ilgili idarelere bildirmekle yükümlüdür (İYK Ek m.4). Türkiye’deki günlük erişimi on milyonun üstünde olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı tarafından belirlenen gerçek veya tüzel kişi temsilci, sosyal ağ sağlayıcının sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla teknik, idari, hukuki ve mali yönden tam yetkili ve sorumlu olup bu temsilcinin tüzel kişi olması hâlinde doğrudan sosyal ağ sağlayıcı tarafından sermaye şirketi şeklinde kurulan bir şube kurması zorunludur. Bu kurala uyulmaması halinde birtakım yaptırımlar öngörülmüştür.

Bunlar yürürlüğe giren ve ileride girecek olan düzenlemeler. Ancak ortada şöyle bir durum var. Sosyal medya şirketleri Türkiye’de yayını Türkçe yapıyor. İçeriklerin bu şekilde paylaşılmasına imkan tanıyor. Türkiye’den reklam alıp gelir elde ediyor. Burada “sınıraşan şirketler” söz konusu. Bu şirketlerden bilgi talep edilmesi ile ABD’de faaliyet gösteren ve Türkiye’ye dönük suçlar işleyen bir şirket hakkında bilgi istenmesinin aynı rejime, aynı kurallara tabi tutulması mümkün olmamalıdır. Zira sosyal medya şirketleri içerik sağlayıcılarının kimler olduğunu bir devletin Adli Makamları ile yazışma yapmaya bile gerek kalmadan paylaşabilecek teknik alt yapıya sahip oldukları gibi; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin BİP gibi yerli bir sosyal medya (iletişim) platformundan bilgi almakta zorlanmazken, sınıraşan şirketlerden bilgi talebi noktasında bu biçimde kotasyona tabi tutulması adli yetkilerinin engellenmesi ve dolaysı ile egemenlik haklarının ihlal edilmesi niteliği taşımaktadır.

3. Adli Yardım Mevzuu

Uluslararası adli yardımlaşma, Türk Hukukunda (ceza hukuku alanında) temel iki dayanağa yaslanır. Türk Ceza Kanunu’nun 8 ilâ 19’uncu maddeleri, 7201 sayılı Tebligat Kanunu ile 16/11/2011 tarih ve 69/2 sayılı “Uluslararası Ceza İstinabe İşlemlerinde Adli Makamlarımızca Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar” konulu Genelge ile 16/11/2011 tarih ve 69/3 sayılı “Cezaî Konularda Uluslararası Tebligat” konulu Genelge oluşturmaktadır.

2992 sayılı Adalet Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun’un 13/A maddesine göre;

“Yurt dışında işlenen ve Türk yargı yetkisine giren suçlar konusunda adli makamlara bilgi ve belge sağlanmasına yardımcı olmak, hukukî ve cezaî konularda uluslararası adli yardımlaşma; tebligat, istinabe, suçluların iadesi, hükümlülerin nakli ve kovuşturmaların aktarılması işlemlerini yapmak ile Adalet Bakanlığı’nın uluslararası kuruluşlar ile ilgili

faaliyetlerini yürütmek” yetki ve görevi Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne (UHDİGM) verilmiştir. Bu bir görevdir ve takdire dayalı bir durum değildir.

-İlgili 69/2 sayılı “Uluslararası Ceza İstinabe İşlemlerinde Adli Makamlarımızca Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar” konulu genelgenin 2. maddesinde istinabe işlemlerinin kapsamı sınırlandırılmıştır. Buna göre;
İstinabe işlemleri;

- a) Şüpheli veya sanıkların ifadelerinin alınması veya sorgularının yapılması,
- b) Mağdur, müşteki, katılan, tanık veya bilirkişilerin dinlenilmesi,
- c) Bilgi ve delil temini, banka kayıtları, muhasebe belgeleri, şirket dosyaları ve ticari belgeler de dâhil olmak üzere, ilgili belge ve kayıtların asıllarının veya tasdikli suretlerinin sağlanması,
- d) Delil toplamak amacıyla kazançların, malvarlıklarının, araç-gerecin ya da diğer hususların belirlenmesi veya izlenmesi,
- e) Delil amaçlı arama ve el koyma, eşya ve yer incelemesi,
- f) El koyma ve müsadereye dair yabancı mahkeme kararlarının infazı, gibi hususları kapsamaktadır.

Türk Mevzuatındaki düzenlemelere ek olarak, Uluslararası sözleşmeler, ikili antlaşmalar ve nihayet genel kurala göre yani “aramızda akdi bağ olmayan devletlerle yapılan ceza istinabe işlemleri (Kanada, Kosova vb.) mütekabiliyet (karşılıklılık) prensibine göre” Ceza Hukuku alanında yardımlaşma yerine getirilecektir.

ABD ile girişilen süreç, “AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ İLE TÜRKİYE CUMHURİYETİ ARASINDA SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ VE CEZA İŞLERİNDE KARŞILIKLI YARDIM ANLAŞMASI” çerçevesinde yürütülmektedir. Anlaşmanın 20 vd maddeleri “karşılıklı yardım” konusunu düzenlemektedir. Buna göre hangi taleplerin REDDİLEBİLECEĞİ BU MADDEDE ve 28. MADDEDE AÇIKÇA BELİRTİLMİŞTİR:

4

Madde 22. KARŞILIKLI YARDIMIN REDDOLUNMASI

- (1) Adli yardım aşağıdaki hallerde reddedilebilir:

Madde 28. BELGELERİN, KAYITLARIN VEYA MADDİ KANITLARIN TESLİMİ VE GERİ VERİLMESİ

(1) İstenilen Taraf, kendi ülkesinde yapılacak kovuşturmalara ilgili olarak gerekli olması halinde, istenilen belge veya kayıtların asıllarının veya maddi kanıtların teslimini erteleyebilir.

(2) İstemlerin yerine getirilmesi suretiyle teslim edilen belgelerin, kayıtların asılları veya maddi kanıtlar, İstenilen Taraf bunların geri verilmesinden vazgeçmedikçe, İsteyen Tarafça mümkün olan en kısa zamanda öteki Tarafa geri verilecektir.

(3) Ancak, maddelerin İsteyen Tarafdaki kişilere ait olması ve İstenilen Tarafta bulunan bir kişi tarafından üzerinde hiçbir istihkak veya başkaca kazanılmış talebinde bulunulmaması halinde, İsteyen Tarafın yetkili makamı, bu maddeleri, kendi yasalarına uygun olarak işlem yapmak üzere, alıkoymak yetkisine sahip olacaktır.

Bu bağlamda ülkeler arasındaki yetkili makamlar ise şöylece belirlenmiştir (m.38):

Madde 38. YETKİLİ MAKAMLAR

- (1) Bu Anlaşma'nın II.nci Bölümü gereğince Yetkili Makamlar, Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı'dır.
- (2) Bu Bölüm gereğince istemler, yalnız Yetkili Makamlar tarafından yapılacak ve bu Makamlar arasında doğrudan doğruya veya diplomatik yollardan iletilebilecektir.
- (3) İsteyen Taraf'ın Yetkili Makamı, istemleri, yerine getirilmek üzere ilgili makamlara gecikmeksizin iletacaktır.

Bu anlaşmaya göre Geri Verme konusundaki suçların tayininden EKLİ listedeki suçların değerlendirme kapsamında olabileceği, yardımlaşma için ise böyle bir kısıt ve koşul olmadığı cezai durumlarla ilgili bilgi ve belge temini noktasındaki sürecin buna göre ikmal ettirileceği görülmektedir.

(II). GÖRÜŞÜN HUKUKA AYKIRILIKLARI

Anılan görüş, soruşturmanın peşinen “takipsizlikle” sonuçlanmasına sebebiyet vermesi sebebiyle başlı başına hukuka aykırı olmanın yanında diğer yönlerden de “adil yargılamayı” etkisiz kıldığı, suçlulukla mücadeleyi engellediği için Anayasa'ya ve Temel İnsan Hakları metinleri ile korunan kurallara aykırılık teşkil etmektedir. Buna göre;

1. **Anayamızın 5. maddesinde** ifadesini bulan ve devletin temel görevini ifade eden düzenlemeye göre, devlet; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmakla yükümlüdür.
2. **Anayasanın 40. maddesine** göre anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hakkın etkin kullanımı ise ancak sürecin sonuna kadar aydınlatılması ile mümkündür.
3. **Etkin soruşturma bir haktır.** Bu İnsan Hakları Temel Belgelerinde ortaya konmuş ve AİHM başta olmak üzere İnsan Hakları Mahkemeleri veya benzeri kurumlarının karar ve tavsiyelerinde yerini bulmuştur. Anılan görüş etkin soruşturmanın önüne set çekmektedir.
4. **Şirketlerden doğrudan bilgi talebi mümkün.** Anılan şirketleri ABD'ye kayıtlı bir şirket olarak düşünmek büyük bir hata ve tabiri caizse iş bilmezlik örneğidir. Bu şirketlerin mahiyeti itibarıyla bir şube veya temsilcilik bile açmadan, Türkiye'deki insanlara dair içerik sunarak Türk Hukukunun kendilerine doğrudan uygulanacağını kabul ettikleri açıktır. Dünyanın neresinde olursa olsun bir şirket, bir ülkeye bir ürün satıyorsa, bir imkan tanıtıyorsa ve ticari olarak gelir elde ediyorsa burada “fiilen” hukuki olarak da bu konudaki tatbikatı kabul etmesi gerekir. Tabiri caizse Türkiye Cumhuriyeti Devleti Sınırları İçinde Faaliyet göstermenin fiilen dahi gerçekleşmiş olması, Türk Devletine adli olarak hele Ceza Dosyaları kapsamında müdahil olma, yargılama ve karar verme hakkı tanır. Buna AB'den bir örnek vermek isterim. Avrupa Adalet Divanı, Avrupa Birliği (AB) üyesi ülke mahkemelerinin daha önce yasa dışı bulunan içerikleri dijital platform Facebook'tan dünya çapında kaldırma kararı alabileceğine hükmetmiştir. Merkezi Lüksemburg'ta bulunan, AB'nin en yüksek mahkemesi Avrupa Adalet Divanı, sosyal medya platformu Facebook'taki yasa dışı içeriklerle ilgili davayı karara

bağlamıştır. Mahkeme, üye ülke yasal mercilerinin daha önce yasa dışı bulunan içerikleri Facebook'tan dünya çapında kaldırma veya erişimi engelleme kararları alabileceğine hükmetti. Kararda, "AB hukuku, Facebook gibi sosyal ağların daha önce yasa dışı bulunan benzer yorumları kaldırılmasına engel olmaz." ifadesi kullanılmıştır. Yine "Avrupa Birliği Adalet Divanı Başsavcısı Michal Bobek, Facebook gibi veri sorumlularının Avrupa Birliği içerisinde ana merkeze sahip olması durumunda da AB üyesi bütün ülkelerin sınır ötesi veri işleme faaliyetlerinin AB Genel Veri Koruma Tüzüğü'ne (*General Data Protection Regulation - "GDPR"*) aykırılığına dayanarak yargılama süreçlerini başlatabileceğine ilişkin görüşünü sunmuştur. Karara konu olayda, Belçika Veri Koruma Otoritesi, Facebook Şirketleri'ne (Facebook Inc., Facebook Ireland Ltd ve Facebook Belgium BVBA) karşı soruşturma yürütmüş ve Belçika mahkemelerinden Facebook'un kullanıcıların onayını almaksızın bazı çerezleri izinsiz kullanmamasını, aşırı veri toplamamasını ve bu şekilde toplanan kişisel verileri silmesini istemişti. Ancak Facebook, Belçika mahkemelerinin Facebook Inc. ve Facebook Ireland Ltd. üzerinde yargılama yetkisi bulunmadığını ileri sürmüş ve söz konusu taleplerin ancak şirketin AB'deki merkezi olan İrlanda mahkemeleri ya da İrlanda Veri Koruma Otoritesi tarafından ileri sürülebileceğini iddia etmişti. Avrupa Birliği Adalet Divanı ise, İrlanda Veri Koruma Otoritesi'nin konuyla ilgili genel yetkili olduğunu belirtse de sınır ötesi veri işleme faaliyetlerinde GDPR'ın tek uygulayıcısı olarak kabul edilemeyeceğini ve GDPR'ın gerekliliklerinin sağlanması için diğer üye ülke veri koruma otoriteleriyle işbirliği yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu kapsamda, sınır ötesi veri işleme faaliyetlerinin GDPR'a aykırı olarak gerçekleştirilmesi durumunda ilgili AB ülkesinde de dava açılabilirliği belirtilmiş, Facebook'un savunması reddedilmiştir." Bir örnek de Kişisel Verileri Koruma Kurulunun meseleye yaklaşım biçimindedir. Sınır aşan etkiye dair yorum yoluyla Facebook ve diğer sosyal medya şirketlerinin yükümlülüklerinin ihlal etmesine dair verdiği cezalardır. Ha keza Rekabet Kurumunun verdiği kararlar da aynı minvaldedir.

6

- 5. Şube ve büro kurulmasına da gerek yoktur.** Temsilci atanmış olması yeterlidir. Doğrudan temsilciye tebligat yapılmalı ve bilgiler sorulmalıdır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) "Tescil" başlıklı 40. , 5174 Sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 9. Maddesi, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3.maddesi, Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 118 inci maddesine göre göre de şube; 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımcılar Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 6. Maddesi ise irtibat bürolarına imkan tanımaktadır. Ancak sosyal medya şirketleri için bunları beklemeye gerek yoktur. Zira bu konuda İYK ile getirilen düzenleme ile bu şirketlerin TEMSİLCİ ATAMASI YAPMASI ZARURETİ GELMİŞTİR. EK 4. Maddeye Göre ") Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı; Kurum, Birlik, adli veya idari makamlarca gönderilecek tebligat, bildirim veya taleplerin gereğinin yerine getirilmesi ve kişiler tarafından bu Kanun kapsamında yapılacak başvuruların cevaplandırılması ve bu Kanun kapsamındaki diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesini temin için yetkili en az bir kişiyi Türkiye'de temsilci olarak belirler ve bu kişinin iletişim bilgilerine kolayca görülebilecek ve doğrudan erişilebilecek şekilde internet sitesinde yer verir. Sosyal ağ sağlayıcı bu kişinin kimlik ve iletişim bilgilerini Kuruma bildirmekle yükümlüdür." Bir kısmı şube açmış, bir kısmının bürosu bulunan sosyal medya şirketlerinin temsilci ataması yaptığı vakidir. Buna göre Adli Makamların öncelikli muhatabı temsilcidir. TEMSİLCİYE BİLGİ TALEBİ YAPILMAK GEREKİR. Şayet temsilciye bildirim yapılmıyorsa neden atanmıştır. Kanun bu kuralı niye getirmiştir?
- 6. Yargıtay kararı vardır. Bu konularda takipsizlik değil, daimi arama kararı verilmek gerekir.** Yargıtay 4. Ceza Dairesi (2020/24309 E. 2021/6603 K.) 25.02.2021 tarihli kararında; Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına bozulmasının istenilmesi üzerine verdiği kararda

özetle; müştekinin şikayeti üzerine başlatılan soruşturmada, söz konusu sosyal medya hesabı ile ilgili araştırma yaptırılması, şüphelilerin kimlik bilgilerinin kolluk marifeti ile tespitinin sağlanması, tespiti durumunda savunmalarının alınması, suçun kim tarafından işlendiğinin tespit edilememesi halinde soruşturma evrakı daimi aramaya alınarak araştırmaya devam edilmesi, gerektiği halde etkin soruşturma yapılmadan kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi hukuka aykırı bulunmuştur. Savcılıklar bu kararı görmezden gelerek, görüşe göre TAKİPSİZLİK KARARI vermektedir.

- 7. Mevzuat değişikliği gözden kaçırılmıştır.** Yine İYK'da yapılan değişiklik ile sosyal medya şirketlerinin Temsilcilerinin gerçek kişi olması hâlinde bu kişinin Türkiye'de mukim ve Türk vatandaşı olması zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre savcılıkların bu hususun uygulamaya geçmesinden sonra dosyayı ele alma biçiminin, faile ulaşma durumunun mümkün olacağını gözden kaçırmaması adil yargılama hakkını görmezden gelmektir. Bu değişiklik 2022 yılının 10 ayında olmuştur. Savcılıkların bu konuyu gözetmesi gerekir.

(III).DEĞERLENDİRME

Yargılama hakkı egemenlik hakkına eşittir. Türk yargı kurumları, ülkesinde işlenen suçlara dair uluslararası yetkileri haizdir. Bu yetki durumunun farkında olmak öncelikle soruşturma görevi olan Savcılıkların bilmesi gereken bir durumdur.

Bu görüşe dayanarak makamlarca takipsizlik ve red kararları yazılmakta ve mağdur vatandaş daha da mağdur edilmektedir. Bunlardan sadece biri bahsettiğimiz Adalet Bakanlığı Dış İlişkiler Ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün 20/01/2015 tarih ve 1898/4866 sayılı "Hafif Suçlara İlişkin Taleplerin ABD Adli Makamlarınca Yerine Getirilmemesi" konulu görüş yazısıdır. Müvekkillerimiz başta olmak üzere dijital mağduriyet alanında birçok takipsizlik kararının bu görüş yazısına dayanması artık tahammül edilemez ve sistemli bir mağduriyete dönüşmüştür. Bunun uhdemizde bir çok örneği olduğu gibi bu konuda UYAP'ta yapılacak bir tarama ile dediklerimiz teyidi mümkündür.

Önemle altı çizilmelidir ki, Türk Yargısının egemenlik haklarını, operasyon kabiliyetini 2015 tarihli yazı ile bu konunun bu şekilde çaresiz biçimde kapatılması hukuka aykırıdır ki bunu yukarıda detaylı biçimde arz ettik.

Siber suçlarda, failerin bu internet yolu ile işledikleri suçlarda, eylemleri ise, bir çok ülkedeki bilişim sistemlerini ve mağdurları etkileyebilmektedir. Her ne kadar başka suçluluk türlerinde de bu özelliğe rastlanabilse de, bu mekansal uzaklık ve sınır aşan boyut, ZATEN siber suçluluğun yapısında içinde var olan bir özelliktir. Siber suçta ortaya çıkarmaya yarayacak delillerin türü ve formatı , bir de bunları elde etme yöntemleri geleneksel suçlara nazaran farklıdır.

Delilleri elde etmek zor olduğu gibi, bunları mahkemeler nezdinde kabul görecektir şekilde, mevcut usuli kurallara uygun olarak toplamak ayrıca bir meseledir. Bu sebeple de; bu bakımdan, dijital delillerin her an kaybolabilme ihtimali karşısında, yardımlaşma sürecinin hızlı işlemesi de şarttır; bu ise klasik adli yardımlaşmada mümkün değildir. Bu nedenle, yeni ve hızlı adli yardımlaşma yöntemleri de gerekli olmaktadır.

O hâlde, meşakkatli resmi prosedürlere bağlı olduğu için yavaş işleye-bilen klasik adli işbirliği opsiyonları, siber suçlulukla mücadele bakımından etkisiz kalabilmektedir. Bu

doğrultuda, bu görüş yazısı ve güncelden uzak bağlantılı adı geçen mevzuat, içtihat ve yorumları yaparak hukuka katkı sunamayacak düzeydedir.

İdare tarafından yapılan düzenlemelerin ve işlemlerin HUKUKİLİK ilkesi kapsamında hem somut ve kabul edilebilir bir gerekçesi olmak zorundadır. Her ne kadar adı görüş yazısı dahi olsa bu metnin adli makamlarda kabul görüş biçimi bir genelge mahiyetindedir. Savcılıklar buna dayanmakta, itirazları inceleyen hakimlikler ise bu çerçevenin dışına çıkmamaktadır. Bu durum, hukuki olmadığı gibi, tesisinde KAMU YARARI yoktur.

(IV). SONUÇ ve TALEP

Yukarda arz ve izah ettiğimiz hususlar çerçevesinde; Genelge/Talimat görünümünü almış ilgili görüş yazısının doğurduğu, doğuracağı sakıncaların bertarafı için;

1. Konuya ilişkin bir genelge veya benzeri düzeyde bir metnin ilgili makamlara bildirilmesini,
2. Bu görüşe dayanan takipsizlik kararlarının resen kaldırılması ve arama bürolarına devri için işlem tesis edilmesini,
3. Görüş yazısının mahiyetinin kaybettiğinin kamuoyuna duyurulmasını,

Arz ve talep ederim. 12.12.2022

Dijital Hakları Koruma ve
Mağduriyetleri Önleme Merkezi adına;
Av. Cüneyd ALTIPARMAK
Başkan